

خطبه نماز جمعه مسجد امام علی (ع) هامبورگ

امام مسجد و مدیر مرکز اسلامی هامبورگ

حجت الاسلام والمسلمین دکتر رضا رضایی

تاریخ: جمعه ۵ یونی ۲۰۰۹ برابر با ۱۵ خرداد ۱۳۸۸

مطابق با ۱۱ جمادی الثانی ۱۴۳۰

مکان:

Islamisches Zentrum Hamburg

Schöne Aussicht 36

22085 Hamburg

Tel: 040/ 22 12 20

موضوع: قرآن شناسی ۶ – انس و زندگی با قرآن

«باسمه تعالی شانه»

قرآن خزینه علم الهی و تمام ناشدنی است و لذا هیچگاه معرف قرآن پایان نمی پذیرد و هر کسی با قرآن انس داشته باشد هر لحظه نشاط روحی و معنوی را در زندگی خود احساس می کند و مهم این است که چنین رابطه ای را با قرآن به عنوان عهد و پیمان الهی برقرار کنیم و آنرا محکم حفظ و نگه داری کنیم و به تعبیر سید قطب باید قرآن را جوری خواند که گویا بر دل و جان انسان نازل می شود و لحظه نزولش را احساس کند و البته چنین احساسی برای کسی پدید می آید که قرآن در وجودشان جریان پیدا کرده باشد و با آن زندگی می کند و هر کس که می خواهد حرکتی در وجود خود بیافریند و به هویت واقعی دست یابد و به وسعت و عمق معرفت برسد نیاز به رجوع به قرآن را احساس می کند چون قرآن غذای آماده الهی است و هر کسی کنار این سفره نشیند خود را غرق در مانده های آسمانی می بیند از اینرو نباید کسی خواسته های خود را بر قرآن تحمیل کند و برداشتهای خود را به حساب قرآن بگذارد زیرا قرآن غذایی است آماده که هر کسی گرسنه معارف باشد از این غذا بهره مند می شود و استفاده می کند و لذا رسول خدا

(ص) فرمود: " ان هذا القرآن مادبة الله فتعلموا ما دُبَّتْهُ ما استطعتم " ^۱ و نیز هر کس دنبال درجه و مقام انسانی و معنوی است و در صدد است از درجات عالی بهشت برخوردار باشد باید فهم و عمل خود را از قرآن بدست آورد چه اینکه از رسول خدا روایت شده: " عَدَدُ درج الجنة عدد آي القرآن، فإذا دخل صاحب القرآن الجنة قيل له: ارقا، و اقرء لكل آية درجة، فلا تكون فوق حافظ القرآن درجة . " ^۲ عدد درجه های بهشت عدد آیه های قرآن است و کسی که همدم قرآن است چون در بهشت درآید به او گویند: بالا برو و بخوان که برای هر آیه ای درجه ای است و بدین ترتیب بالاتر از درجه حافظ قرآن درجه ای نیست.

باید به این باور برسیم که ما هر لحظه به برنامه های قرآنی نیازمندیم و علت وجود مشکلات فردی و اجتماعی و خانوادگی به خاطر پای بند نبودن به قرآن و فاصله گرفتن از این کتاب آسمانی است.

نقش قرآن در زندگی آنقدر زیاد است که برای هر حرکت و فعل و کاری که از ما سر می زند و یا نسبت به هر فکر و عقیده و رفتاری به ما برنامه می دهد و به همین جهت است که قرائت و تلاوت قرآن باید جزء برنامه روزانه ما باشد چه اینکه در روایت آمده:

" القرآن عهد الله الي خلقه فقد ينبغي للمرء المسلم ان ينظر في عهده و ان يقرء منه في كل يومٍ خمسين آية " ^۳ قرآن عهدنامه الهی بر خلق خداست ، شایسته است که انسان به عهدنامه خدا نگاه کند و شبانه روز لااقل پنجاه آیه بخواند و در روایت دیگر آمده که " النظر في المصحف عبادة ، نگاه به کلمات قرآن عبادت است " ^۴ برای اینکه چنین انس و الفتی با قرآن برای انسان به وجود آید باید در فراگیری آن همت و تلاش کند و لذا در روایت آمده که شایسته نیست که مؤمن بمیرد و قرآن را یاد نگیرد و یا در تلاش آموزش دادن قرآن نباشد. ^۵

1 کنز العمال ج ۱ ص ۵۲۶ ح ۲۳۵۶ / بحار الانوار ج ۸۹ ص ۱۹

2 بحار الانوار ج ۹۲ ص ۲۲

3 رک ، کافی ج ۲ ص ۶۰۷

4 همان ص ۶۰۹ ح ۱

5 ينبغي للمومن ان لا يموت حتي يتعلم القرآن او يكون في تعليمه

و حتی در برخی از روایات آمده اگر یادگیری قرآن برای کسی با دشوار و زحمت باشد اگر آنرا تحمل کند دو برابر اجر و پاداش خواهد داشت^۶، و با این تلاش زمینه زدودن جهل و نادانی را برای خود فراهم خواهد نمود و بی شک انسانی که عالم و آگاه به وظائف و تکالیف خود باشد دچار انحراف و گمراهی نخواهد شد و این خصوصیت و ویژگی قرآن است که وقتی انس با قرآن داشته باشد احساس آرامش و امنیت در مسیری را که طی می کند دارد و هیچ نوع اضطرابی در انتخاب و گزینش راه ندارد و شاید به همین جهت است که رسول خدا (ص) فرمود بهترین انسان کسی است که قرآن را یاد بگیرد و به دیگران یاد دهد^۷ و در جای دیگر فرمود: هر کس قرآن را یاد بگیرد و آموزش دهد و به آنچه در آن است عمل کند من او را به سوی بهشت برانم و راهنمای او به سوی بهشت باشم^۸ و شاید به همین جهت باشد که یکی از وظایف پدر نسبت به فرزندش اینست که به او آموزش قرآن دهد^۹ تا زندگی را به معنای واقعی خوب درک کند و در مسیرش به کار گیرد و در روایتی به ثواب یادگرفتن و یاد دادن قرآن اشاره شده که فرمود قرآن را یاد بگیرید که بهترین گفته هاست و در آن اندیشه و تفقه کنید که بهار قلبها است، از نور آن شفا بجوئید که شفای دل‌های بیمار است و آنرا به نیکوترین صورت تلاوت کنید که سودبخش‌ترین سرگذشتها است.^{۱۰}

به نظر می رسد باید نسبت به قرآن نگاه خود را مرور نمائیم و فقط از قرآن در مجالس عروسی و ترحیم استفاده نکنیم و به دست خود آنرا به فراموشی نسپاریم بلکه حرمت حفظ و نگه داری قرآن به اینست که آنرا فرا بگیرد و به دیگری آموزش دهیم. در آیات آن تدبیر و تفکر کنیم و به آن پای بند باشیم و عمل کنیم که این زمینهء سعادت را برای ما فراهم خواهد ساخت و فهم درست از زندگی را به ما خواهد داد زیرا زندگی به داشتن اموال و اولاد نیست بلکه زندگی واقعی از منظر قرآن آنست که قلب و جان خود را انسان با پذیرش دعوت خدا و رسولش احیاء و زنده گرداند و با هدف و انگیزه والا در مسیری را که خداوند برای انسان تعیین کرده حرکت نمایند تا ذوق و شوق در تلاش و کوشش خود

۶ ان الذي يعالج القرآن و يحفظه بمشقه منه قلة حفظ له اجران - كافي ج ۲ ص ۶۰۶ ح ۱

۷ خیارکم من تعلم القرآن و علمه - امام طوسی ج ۱ ص ۳۶۷

۸ الا من تعلم القرآن و علمه و عمل بما فيه فانا له سائق الى الجنة و دليل الى الجنة - كنز العمال حديث ۲۳۲۰ و ۲۳۷۵

۹ حق الولد على الوالد ان يحسن اسمه و يحسن ادبه و يعلمه القرآن - نهج البلاغه باب الحكم حکمت ۳۹۹

۱۰ تعلموا القرآن فانه احسن الحديث و تفقهوا فيه فانه ربيع القلوب و استشفوا بنوره فانه شفاء الصدور و احسنوا تلاوته فانه احسن القصص نهج البلاغه خطبه ۱۱۰

داشته باشد و به حیات معقول و آرمانی که دعوت قرآن است نائل شود یا ایها الذین آمنوا
استجیبوا لله و للرسول إذا دعاکم لما یحییکم .